

**UCHWAŁA NR 753/XLIII/21
RADY MIEJSKIEJ WĘGLIŃCA**

z dnia 30 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy i Miasta Węgliniec
na rok 2022**

Na podstawie art.7 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) w związku z art. 1 ust.1 oraz art. 2 ust. 4 pkt. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020r. poz. 685) oraz § 1 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017r. poz. 458) Rada Miejska Węglińca uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy i Miasta Węgliniec na rok 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Węgliniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Wawrzynek

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego, ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących m.in. promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym. Prowadzenie zadań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 należy do zadań własnych samorządów województw, powiatów i gmin. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy i Miasta Węgliniec na rok 2022 jest uzasadnione.

*Załącznik do uchwały nr 753/XLIII/21
Rady Miejskiej Węglińca z dnia 30.12.2021 r.*

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy i Miasta Węglińiec na rok 2022

Węglińiec 2021

Wstęp

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) definiuje zdrowie psychiczne jako: „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty”. W odniesieniu do przytaczanej definicji, zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym zdrowie psychiczne jest ważnym elementem zdrowia publicznego.

Podstawowym aktem prawnym w tym zakresie jest ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U z 2020r. Poz. 685) określająca, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08 lutego 2017r. W sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 – 2022 (Dz. U. Z 2017r. poz.458) polega w szczególności na:

- promocji zdrowia psychicznego;
- zapobiegania zaburzeniom psychicznym
- zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania;
- kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji .

Podstawą prawną do opracowania Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2022 jest:

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U z 2020r. Poz.685)
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08 lutego 2017r. W sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017- 2022 (Dz. U. Z 2017r. Poz.458)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym , określająca zadania własne gminy w zakresie zaspokojenia potrzeb wspólnoty z zakresu ochrony zdrowia (Dz. U. z 2020r. poz.713 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2021r. Poz. 1119).

Diagnoza

Gminę Węgliniec zamieszkuje Gminę Węgliniec zamieszkuje 7808, w tym 3831 kobiet i 3977 mężczyzn (stan na dzień 30 września 2021r.). Liczba osób w gminie powyżej 18 roku życia wynosi 6540. Mieszkańcy Gminy Węgliniec w zakresie podstawowej ochrony zdrowia mogą korzystać z usług świadczonych przez pięć placówek: NZOZ Praktyka Ginekologiczno-Położnicza Radosław Kwiatecki, Włodzimierz Curyło, Ilona Curyło-Dziuba „Praktyka Lekarzy”, Indywidualna Specjalistyczna Opieka Lekarska Gabinet Stomatologiczny Marta Dyś, Lecznictwo Ambulatoryjne Ośrodek Zdrowia w Ruszowie, Ośrodek Zdrowia w Czerwonej Wodzie. Na terenie Gminy znajdują się cztery apteki. W Gminie Węgliniec brak jest stacjonarnych zakładów psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Niezbędną pomoc i wsparcie mieszkańcy mogą uzyskać w Wielospecjalistycznym Szpitalu-Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu w zakresie Poradni Zdrowia Psychicznego, Poradni Terapii Uzależnień dla dzieci i młodzieży, Psychiatrycznego oddziału dziennego, Psychiatryczno-Rehabilitacyjnego Oddziału dziennego dla dzieci, Poradni psychologicznej dla dzieci i młodzieży.

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- a) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
- b) upośledzonej umysłowo,
- c) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym

Według danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węglińcu w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, ze świadczeń z pomocy społecznej skorzystały 34 osoby. Poradnictwo specjalistyczne, opieka i wsparcie osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo realizowana jest przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu w następujący sposób:

Kierowanie lub partycypacja gminy w kosztach pobytu w Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

2020 - 3 osoby

2021 - 3 osoby

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin obejmujące w szczególności poradnictwo psychologiczne, rodzinne i zakresu terapii uzależnień:

2020 - 9 osób

2021 - 10 osób

Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

2020 - 1 osoba

2021 - 2 osoby

Cele główne, zadania i wskaźniki realizacji

Niniejszy Program określa działania mające na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego.

L. p.	Cel operacyjny	Zadanie	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji
1.	Promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym	1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, w tym dobrych praktyk w zakresie zdrowia psychicznego. 2. Prowadzenie szeroko pojętych działań profilaktycznych dot. ochrony zdrowia psychicznego. Utworzenie Punktu Interwencji Kryzysowej - świadczenie pomocy i wsparcia psychologicznego 3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi 4. Kształtowanie zachowań i stylu życia korzystnych dla zdrowia psychicznego 5. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną przez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno-pedagogicznej 6. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach	MGOPS, GKRPA, placówki opieki zdrowotnej, Stowarzyszenia i inne, Placówki oświatowe	Cały rok 2022	Liczba i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych. Liczba i rodzaj działań integrujących osoby z zaburzeniami psychicznymi ze społecznością. Liczba osób korzystających z Punktu Interwencji Kryzysowej. Liczba osób korzystających ze wsparcia i pomocy psychologicznej Liczba dzieci skierowanych do poradni psychologiczno-pedagogicznej
2.	Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym	1. Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej poprzez tworzenie możliwości rozwoju i aktywności życiowej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz prowadzenie wsparcia osób podejmujących działania rozwojowe. 2. Upowszechnienie form pomocy społecznej poprzez zwiększanie integracji osób z zaburzeniami	MGOPS, GKRPA, placówki opieki zdrowotnej, Stowarzyszenia i inne	Cały rok 2022	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Rodzaj działań integrujących osoby z zaburzeniami psychicznymi ze środowiskiem lokalnym. Liczba osób skierowanych do

		psychicznymi, współpracę z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz wspieranie samopomocowych inicjatyw w zakresie prawidłowego funkcjonowania w społeczności. 3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym kierowanie osób do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu w celu zwiększenia szans na aktywność zawodową. 4. Koordynacja form opieki, wsparcia i pomocy świadczonych przez podmioty na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.			PUP w Zgorzelcu.
--	--	--	--	--	------------------

Realizatorzy Programu

Realizacja założeń Programu jest działaniem podejmowanym przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu przy udziale następujących instytucji:

1. Urzędu Gminy i Miasta Węglińca
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu
3. Placówek oświatowych z terenu gminy Węglińca
4. Placówek służby zdrowia z terenu gminy Węglińca
5. Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu
6. Niektóre zadania mogą być realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym stowarzyszeniami i fundacjami.

Monitoring i Ewaluacja

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring i ewaluację Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu. Monitoring i ewaluacja niniejszego dokumentu będą podlegać na systematycznej ocenie osiąganych wskaźników. Wskaźniki realizacji Programu zostały podane przy opisie poszczególnych celów szczegółowych. Bazą informacji do pomiaru mogą być dane z instytucji i organizacji, które są odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów szczegółowych. Podstawą do oceny, czy założenia Programu zostały osiągnięte będzie zestawienie wskaźników sprzed i po realizacji niniejszego dokumentu. Systematycznie prowadzony monitoring i ewaluacja Strategii dadzą możliwość kontrolowania działań

podejmowanych w zakresie przeciwdziałania narkomanii w gminie Węgliniec. Zebrane dzięki nim dane pozwolą również na skuteczniejsze planowanie przyszłych przedsięwzięć.

Źródła finansowania Programu

Program finansowany będzie ze środków własnych Gminy i Miasta Węgliniec, środków finansowych z budżetu państwa i środków pozabudżetowych.

Podsumowanie

Obecna sytuacja związana ze stanem epidemii wywołana COVID-19 w kraju i na świecie stawia nowe wyzwania przed jednostką i społeczeństwem by w szczególny sposób zadbać i zachować zdrowie psychiczne. Zmiany w funkcjonowaniu społecznym znacząco wpływają na samopoczucie, co generuje poczucie lęku oraz niepokoju. W czasie wzmożonego napięcia narastać mogą zaburzenia psychiczne jak również pojawić się u osób, które dotychczas funkcjonowały na wysokim poziomie sprawności psychicznej. Niestabilna sytuacja gospodarcza, dynamicznie zmieniająca się sytuacja na rynku pracy, napięcia społeczne mogą być powodami narastania problemu uzależnień i zagrażają kryzysem psychicznym. Dlatego tak ważne jest by ze szczególnym naciskiem potraktować Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy i Miasta Węgliniec na rok 2022. Szczególnie istotne jest by w obecnym czasie izolacji społecznej zadbać o kondycję psychiczną.

Rolą Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla naszej gminy jest prowadzenie szeroko pojętej kampanii promocji zdrowia psychicznego, pokazywanie możliwości radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, upowszechnianie instytucji i placówek dbających o zdrowie psychiczne oraz wspieranie jednostek i rodzin w zakresie kondycji psychicznej. W dłuższej perspektywie czasu spowoduje ona zwiększenie świadomości i wrażliwości społeczeństwa na kwestie związane z zaburzeniami psychicznymi. Ostatecznie społeczeństwo funkcjonujące w dobrej kondycji psychicznej wpłynie na optymalizację umiejętności pełnienia ról i zadań przez każdego z obywateli, co przyczyni się wyżej jakości życia w naszej gminie.